

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/426/2015
Identifikačné číslo spisu:	3212204441
Dátum vydania rozhodnutia:	20.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3212204441.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, v mene ktorej koná ako konateľ advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 6 C 116/2012, o dovolaniach žalobkyne proti uzneseniam Krajského súdu v Trenčíne z 25. marca 2015 sp. zn. 4 Co 568/2014 a z 25. marca 2015 sp. zn. 8 Co 161/2014, takto

rozhodol:

Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .

Dovolania o d m i e t a .

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacích konaní.

Odôvodnenie

Okresný súd Bánovce nad Bebravou (ďalej len „súd prvého stupňa“) uznesením z 10. decembra 2012 č. k. 6 C 116/2012-30 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 eur za vznesenie námietky zaujatosti.

O odvolaní žalobkyne Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 25. marca 2015 sp. zn. 4 Co 568/2014 rozhodol tak, že potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa vzniesla námietku zaujatosti voči zákonnému sudcovi. Následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti označil za správny. Dodal, že vecné oslobodenie občianskeho súdneho konania od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. k) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení účinnom do 30. septembra 2012 sa nevzťahuje aj na súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Žiadala zrušiť rozhodnutia súdov

oboch nižších stupňov. Dovolanie odôvodnila dovolacím dôvodom uvedeným v ustanovení § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. Dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. konkretizovala vadami konania podľa § 237 ods. 1 písm. e/, f/, a g/ O. s. p. (t. j., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, že rozhodoval vylúčený sudca, a že súd bol nesprávne obsadený). Žalobkyňa zároveň navrhla, aby konajúci súd prerušil konanie a predložil návrh na vyslovenie nesúlady položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Návrh na prerušenie konania odôvodnila tým, že poplatok za námietku zaujatosti má povahu poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces vrátane práva na nestranný súd.

Súd prvého stupňa uznesením z 26. marca 2014 č. k. 6 C 116/2012-145 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 20 eur za podané odvolanie.

O odvolaní žalobkyne odvolací súd uznesením z 25. marca 2015 sp. zn. 8 Co 161/2014 rozhodol tak, že potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyni vznikla podaním odvolania poplatková povinnosť v súlade s ustanovením § 2 ods. 4, s ustanovením § 5 ods. 1 písm. a) a s ustanovením § 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Nestotožnil sa s argumentáciou žalobkyne, že v danom prípade je konanie vecne oslobodené od súdneho poplatku podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. septembra 2012. Uviedol, že poplatkový úkon bol navrhnutý po 30. septembri 2012, kedy sa naň už vecné oslobodenie nevzťahovalo.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Napadnuté rozhodnutie označila za prekvapivé a priečiace sa zákonu. Súdy jej vyrubili súdny poplatok, ktorý jej nemal byť vyrubený a tým jej odňali možnosť konať pred súdom (ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ustanovením § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Žiadala preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky najskôr skúmal dôvodnosť návrhu žalobkyne na prerušenie konania a dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je daný dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. v spojení s ustanovením § 243c O. s. p.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. súd konanie preruší ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v prvom rade poukazuje na legálny výklad zákonodarcu, podľa ktorého k opätovnému zavedeniu poplatku za vznesenie námietky zaujatosti uskutočnenému zákonom č. 621/2005 Z. z. došlo v snahe zabrániť zneužívaniu tohto inštitútu. Poplatok za vznesenie námietky zaujatosti má mať povahu kaucie, teda poplatníkovi sa vráti, ak námietku zaujatosti podal odôvodnene (za tým účelom došlo predmetným zákonom aj k novelizácii § 11 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov). Účelom zavedenia poplatku za vznesenie námietky zaujatosti tak bolo zamedzenie zbytočnému predlžovaniu súdneho konania predkladaním neodôvodnených námietok zaujatosti.

K žalobkyňou tvrdenému rozporu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky najvyšší súd poznamenáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky sa obdobnou otázkou opakovane zaoberal a dospel k záveru, že uloženie poplatkovej povinnosti v občianskoprávných veciach nemožno samo osebe považovať za rozporné s právom na prístup k súdu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj I. ÚS 176/03, I. ÚS 45/09, I. ÚS 464/2010). Aby však konkrétna poplatková povinnosť obstála ako prípustný zásah do základného práva na súdnu ochranu, musí nielen sledovať legitímny cieľ, ale tiež rešpektovať ústavou predpokladané medze vyplývajúce z princípu proporcionality. Konkrétne opatrenie obmedzujúce právo jednotlivca na prístup k súdu musí byť primerané svojmu účelu a nesmie jednotlivcovi zužovať prístup k súdu takým spôsobom alebo v takej miere, že bude narušená samotná podstata tohto základného práva (PL. ÚS 56/07).

Právna úprava súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti je podľa najvyššieho súdu primeraná svojmu cieľu a prispieva k zachovaniu iného ústavou zaručeného práva a to práva na prerokovanie veci

v primeranej lehote. Jej zavedenie nebráni účastníkovi vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu a teda nejde o opatrenie, ktoré by jednotlivcovi zužovalo prístup súdu v takej miere, že by to narušovalo samotnú podstatu základného práva vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto nestotožnil s názorom dovolateľky, že zavedením súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti ide o neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jej návrh na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky následne ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolania podala včas žalobkyňa zastúpená v súlade s ustanovením § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.), či jej dovolania sú procesne prípustné a dospel k záveru, že dovolania treba odmietnuť.

V prípade dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 25. marca 2015 sp. zn. 4 Co 568/2014 ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - vid' konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 6 Cdo 291/2013, 6 Cdo 417/2013, 6 Cdo 120/2014, 6 Cdo 281/2014, 6 Cdo 301/2014, 6 Cdo 304/2014, 1 Cdo 122/2014, 3 Cdo 310/2014, 4 Cdo 229/2014, 5 Cdo 311/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 243b ods. 7 O. s. p. už ďalšie dôvody neuvádza.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne, ktoré smeruje proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 25. marca 2015 sp. zn. 4 Co 568/2014 podľa § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako neprípustné odmietol.

V prípade dovolania žalobkyne podaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 25. marca 2015 sp. zn. 8 Co 161/2014, ide taktiež o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - vid' konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 6 Cdo 221/2014, 6 Cdo 219/2014, 6 Cdo 236/2014, 6 Cdo 295/2014, 6 Cdo 253/2014, 6 Cdo 278/2014, 3 Cdo 428/2014, 5 Cdo 301/2014, 5 Cdo 390/2014, 5 Cdo 365/2014, 7 Cdo 398/2014, 7 Cdo 466/2014, 8 Cdo 265/2014). Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle ustanovenia § 243b ods. 7 O. s. p. už ďalšie dôvody neuvádza.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne, ktoré smeruje proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 25. marca 2015 sp. zn. 8 Co 161/2014 podľa § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako neprípustné odmietol.

Dovolací súd nepriznal žalovanej náhradu trov dovolacích konaní, keďže jej v súvislosti s dovolacími konaniami žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., § 151 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.